

Associate degree-opleiding
Pedagogisch Educatief
Professional
Fontys Hogescholen

2 maart 2018

NVAO beperkt Toets nieuwe opleiding

Adviesrapport

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Introductie	6
	2.1 Werkwijze panel	6
	2.2 Panel rapport	7
3	Beschrijving van de opleiding	8
	3.1 Algemeen	8
	3.2 Profiel instelling	8
	3.3 Profiel opleiding	8
4	Opleidingsbeoordeling	10
	4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	10
	4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	12
	4.3 Standaard 3: Toetsing	17
	4.4 Graad en CROHO-onderdeel	20
	4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	20
	4.6 Aanbevelingen	20
5	Overzicht oordelen	21
	Bijlage 1: Samenstelling panel	22
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	23
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	25
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	25

1 Samenvattend advies

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 25 oktober 2017 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional van de Fontys Hogescholen. NVAO heeft daarop een panel van experts gevraagd om alle aangeleverde informatie te bestuderen, het programma met de afgevaardigden van de instelling en opleiding tijdens een locatiebezoek te bespreken en een concluderend oordeel uit te spreken over de kwaliteit van de nieuwe opleiding.

Onderstaande overwegingen hebben een belangrijke rol gespeeld in de uiteindelijke beoordeling van het programma door het panel.

Met de associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP) die in deeltijd wordt aangeboden, wil Fontys studenten die een functie hebben of ambiëren in het jeugd domein, de kinderopvang of het primair onderwijs een opleiding aanbieden op Ad-niveau. Deze opleiding zal de nodige verdieping bieden in de pedagogische en educatieve expertise. Hiermee wil Fontys tegemoetkomen aan het werkveld dat een toenemende behoefte kent aan de volgende beroepsrollen op een hoger dan het doorgaans mbo-4 niveau: senior pedagogisch medewerker, jeugdprofessional, pedagogische zorgcoördinator, voor en vroegschoolse educatie (VVE)-coach en leraarondersteuner. Desgewenst kan de afgestudeerde Ad PEP instromen in een van de bachelors van Fontys Hogescholen, na het succesvol afronden van een schakelmodule van maximaal 30 studiepunten (EC). De student kan instromen in de bachelors Pedagogiek, Pedagogisch Management Kinderopvang (PMK) of Leraar Basisonderwijs (pabo). Wat betekent dat hij nog 120 studiepunten dient te behalen voor een bachelorsdiploma.

De Ad PEP richt zich op het breed pedagogisch educatief werkveld ter ontwikkeling en begeleiding van kinderen in de leeftijd van 0 tot 14 jaar. Het Ad-programma is een co-creatie van Fontys Hogeschool Pedagogiek en Fontys Hogeschool Kind en Educatie. De expertise waarover zij in gezamenlijkheid beschikken werd ingezet ter ontwikkeling van het Ad PEP-opleidingsprofiel. Het competentieprofiel van de afgestudeerde Ad'er PEP bestaat uit zes beroepscompetenties en een kennisbasis. De opleiding wordt in deeltijd aangeboden en kent een nominale studieroute van twee studiejaar, waarbij de student per studiejaar 60 studiepunten (EC) kan behalen. De beroepspraktijk vormt een belangrijk onderdeel van het Ad-programma. Indien de student beschikt over een geschikte werkplek van minimum 16 uren per week, kan werkplekleren op de eigen werkplek plaatsvinden. Indien dat niet het geval is, loopt hij stage op een door de Ad PEP goedgekeurde stageplaats.

De harmonische samenwerking tussen de verschillende opleidingen die betrokken zijn bij het realiseren van de nieuwe Ad PEP, geven het panel het vertrouwen in de realisatie van deze opleiding. Uit de gesprekken van het panel met de verschillende delegaties en uit het informatiedossier komt duidelijk naar voren dat de Ad PEP-opleiding past in de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor het pedagogisch educatieve werkveld. Bij de ontwikkeling van deze Ad PEP is het werkveld structureel en intensief betrokken, ook zij engageren zich om de vervollediging van de beroepskolom te realiseren.

Bij alle betrokken partijen heerst er duidelijk een cultuur om elkaar te versterken en een enorme drive om dit plan te realiseren. Het panel is ervan overtuigd dat de nieuwe opleiding Ad PEP aan de eisen van het werkveld voldoet en zich duidelijk onderscheidt van de niveau 4 en de niveau 6 opleidingen in het pedagogisch educatieve domein.

Voor het panel is de vertaling van het beroepsprofiel in duidelijke en hanteerbare leeruitkomsten een meerwaarde voor de student, hierin zitten de basisrollen pedagogisch coach en kindmentor en de specialisaties pedagogisch specialist en educatief specialist vervat. Hiermee wordt in de Ad PEP geanticipeerd op de vorm die de deeltijdse bacheloropleidingen in de toekomst zullen hebben en wordt proactief de aansluiting verbeterd.

Het panel merkt op dat het goed doordachte didactische concept heel consequent wordt gehanteerd. Dit didactisch concept dat gebaseerd is op constructieve alignment en gepersonaliseerd onderwijs, is volgens het panel een goede keuze voor het bereiken van de leeruitkomsten. De leeruitkomsten vormen de basis voor de onderwijsactiviteiten die bestaan uit een beredeneerd en een vraaggericht aanbod. Volgens het panel bestendigt de opleiding hiermee het voornemen om op vraag van de student en/of op initiatief van docenten of begeleiders gepersonaliseerd leren te realiseren.

Het panel vindt dat het beredeneerd en vraaggestuurd aanbod binnen de Ad PEP goed onderbouwd is, en is ervan overtuigd dat dit ondersteund zal worden door een degelijke studiebegeleiding met als uitgangspunt: vrijheid waar het kan en sturing waar het nodig is. De studenten van de bestaande opleidingen waarmee gesproken werd, herkennen en bevestigen de belangrijke rol van de studiebegeleider, de docenten en de werkplekbegeleider om samen de zelfsturing van de student te ontwikkelen en het gepersonaliseerd leren mee vorm te geven. Het panel is opgetogen dat de aanwezige vertegenwoordigers van het werkveld de nodige inspanningen willen doen om leerwerkplekken te realiseren. Wel wil het panel de opleiding vragen om de borging dat werkplekken, leerplekken zullen zijn voor alle studenten. Het expliciete engagement van de opleiding in het voorzien van passende leerwerkplekken voor alle studenten, geeft het panel het nodige vertrouwen.

Het panel kon een degelijk toetsprogramma inkijken, waarbij de te realiseren leeruitkomsten via een mix van toetsmethoden zullen worden getoetst. Het toetsbeleid voor Ad PEP is gebaseerd op het overkoepelende toetsbeleid van Fontys Hogeschool Pedagogiek. Bij het toetsprogramma spelen leeruitkomsten een belangrijke rol, het toetsbeleid wordt door het panel ervaren als transparant, valide en betrouwbaar.

Het panel spreekt zijn vertrouwen uit in de verdere uitwerking van de opleiding en doet dat op basis van de voorgelegde stukken, de gevoerde gesprekken tijdens het locatiebezoek, de zichtbaar dynamische samenwerking tussen de medewerkers van FHP en FHKE en de vastgestelde expertise binnen het docententeam voor Ad PEP. Daarnaast merkt het panel op dat er in de groep van kerndocenten, momenteel vakdocenten voor taal en rekenen ontbreken. Gezien de taaleis (niveau 3F) adviseert het panel ook taal en rekenen explicieter op te nemen.

Het panel komt tot een eindoordeel positief ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe associate-degree opleiding Pedagogisch Educatief Professional van Fontys Hogescholen en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 26 februari 2018

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe associate-degree
opleiding Pedagogisch Educatief Professional van de Fontys Hogescholen,

Gerda Geerdink
(voorzitter)

Katrien Goossens
(secretaris)

2 Introductie

2.1 Werkwijze panel

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ontving op 25 oktober 2017 een aanvraag voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) voor de associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional van Fontys Hogescholen. Het succesvol doorlopen van een TNO-procedure is een voorwaarde om als opleiding door de NVAO te worden erkend. Met het keurmerk van de NVAO mogen opleidingen de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan de procedure die wordt gevolgd voor opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is in feite een planbeoordeling. Na de erkenning van de nieuwe opleiding zal de opleiding vallen onder de reguliere accreditatieprocedure.

Om de nieuwe opleiding te beoordelen, heeft de NVAO een panel van experts vastgesteld met de volgende samenstelling:

- Gerda Geerdink, (*voorzitter*) als associate lector werkzaam bij Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;
- Lien Werbrouck, opleidingshoofd van de professionele bacheloropleiding Pedagogie van het jonge kind aan de Karel de Grote Hogeschool te Antwerpen;
- Maureen van Doorn, directeur-bestuurder van Kinderopvang SKR
- Fayka van Opijnen (*student-lid*) Bachelor Maatschappelijk werk en dienstverlening Hogeschool Utrecht.

Het panel werd bijgestaan door Lieve Desplenter procescoördinator NVAO, Laura Oosterveld beleidsmedewerker NVAO en Katrien Goossens, onafhankelijk auteur, secretaris (gecertificeerd).

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 69458) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 23 januari 2018 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor het locatiebezoek.

Op 24 januari 2018 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd als bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 26 februari 2018 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 1 maart 2018 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot een beperkt aantal

taalcorrecties waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 2 maart 2018 aan de NVAO aangeboden.

2.2 Panel rapport

Her eerste hoofdstuk van dit rapport is het samenvattend advies en het huidige hoofdstuk is de introductie.

Het derde hoofdstuk bevat een omschrijving van het programma waaronder de positionering van de opleiding binnen de instelling en binnen het hoger onderwijsbestel in Nederland.

Het panel geeft zijn bevindingen, overwegingen en conclusies weer in hoofdstuk 4 aan de hand van de onderwerpen en standaarden uit het relevante kader.

De bevindingen zijn de objectieve feiten zoals waargenomen door het panel in de aangeleverde documentatie en gedurende het locatiebezoek. De overwegingen bevatten de oordelen, meningen en zienswijzen van het panel en de mate waarop deze effect hebben op het uiteindelijke oordeel van het panel op de standaard. Op basis van de overwegingen wordt ook een algemeen eindoordeel uitgesproken.

Tot slot wordt in een tabel schematisch weergegeven wat de oordelen zijn per standaard.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Fontys Hogescholen
Opleiding:	Pedagogisch Educatief Professional
Variant:	Deeltijd
Graad:	Ad
Locaties:	's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg
Studieomvang (EC):	120 EC
CROHO-onderdeel:	Gedrag en maatschappij

Voorstel voor indeling in een visitatiegroep¹:

3.2 Profiel instelling

Fontys Hogeschool Pedagogiek (FHP) en Fontys Hogeschool Kind en Educatie (FHKE) verzorgen de ontwikkeling en uitvoering van de Ad PEP die in deeltijd zal worden aangeboden.

FHP profileert zich als een belangrijk expertisecentrum op pedagogisch gebied in Nederland. Naast de hbo-bacheloropleidingen Pedagogiek en Leraar Pedagogiek biedt FHP ook de masteropleiding Pedagogiek aan evenals diverse cursussen en trainingen. Aan FHP zijn twee lectoraten verbonden: het lectoraat 'Diversiteit en Orthopedagogisch handelen' en het lectoraat 'Opvoeden voor de toekomst'. Met 2100 studenten en 200 medewerkers is FHP de grootste pedagogiekopleiding in Nederland.

FHKE verzorgt de hbo-bacheloropleidingen Leraar Basisonderwijs (pabo) en Pedagogisch Management Kinderopvang (PMK) en de masteropleidingen Leren en Innoveren en Leadership in Education. Aan FHKE zijn de lectoraten 'Leren en innoveren' en 'Beroepsethiek van de leraar' verbonden. Aan FHKE studeren ongeveer 2000 studenten en zijn 190 werknemers verbonden.

3.3 Profiel opleiding

De associate degree-opleiding (Ad) Pedagogisch Educatief Professional (PEP) is erop gericht om binnen het pedagogisch educatieve werkveld de verbinding te maken tussen het jeugd domein, de kinderopvang en het onderwijs. De scholingsvraagstukken die ontstaan zijn op de snijvlakken van deze drie sectoren worden in de regio Noord-Brabant momenteel onvoldoende beantwoord. FHP en FHKE beschikken in gezamenlijkheid over de expertise om deze verbinding te maken. Met de nieuwe Ad-opleiding PEP wordt voorzien in een duidelijke behoefte van de pedagogisch educatieve beroepspraktijk en wordt invulling gegeven aan de ruimte op de arbeidsmarkt tussen mbo-opleidingsniveau (niveau 4) en de hbo-bachelor (niveau 6).

¹ De opleiding dient ten minste twee jaar voor de vervaldatum gebruik te maken van de zogenaamde aprilronde om zelf zorg te dragen voor een indeling in een visitatiegroep. Daarna neemt de NVAO het besluit over de indeling in een visitatiegroep.

Met deze nieuwe Ad wil FHP haar aanbod zodanig verrijken dat werkenden met een mbo-achtergrond niveau 4 de gelegenheid krijgen een graad in het hoger onderwijs te verwerven. De Ad staat ook open voor kandidaten met een andere vooropleiding, bijv. havisten, die in een vervolgstudie leren en werken graag willen combineren. Dit ondersteunt de principes van leven lang leren.

FHP zal de opleiding in deeltijd aanbieden in een tweejarig programma dat een omvang heeft van 120 studiepunten (EC). Elk studiejaar zullen verschillende hoofdthema's aan bod komen, deze zitten vervat in blokken van 30 studiepunten.

De hoofdthema's zijn:

- Oriëntatie op het brede pedagogisch educatieve werkveld (30 EC)
- Basisrolontwikkeling: pedagogisch coach en kindmentor (30 EC)
- Uitgebreide professionaliteit (30 EC)
- 'Pedagogisch specialist' resp. 'educatief specialist' (30 EC)

De Ad PEP zal opleiden tot professionals in het brede pedagogisch educatieve domein. Afgestudeerde Ad'ers kunnen hun studie vervolgen bij de bacheloropleiding Pedagogiek, de bacheloropleiding Pedagogisch Management Kinderopvang of de bacheloropleiding tot Leraar Basisonderwijs (pabo).

4 Opleidingsbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt de evaluatie door het panel van de standaarden omschreven. Bij elke standaard geeft het panel zijn bevindingen, overwegingen en oordeel weer. De beoordeling is gebaseerd op de standaarden en criteria zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2016, nr 69458). De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding.

Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Verwachtingen van het beroepenveld/ beroepscontext:

In het dossier vindt het panel een overzichtelijk geheel van beroepscompetenties terug. Vanuit de concrete functies op de arbeidsmarkt, zoals senior pedagogisch medewerker, jeugdprofessional, pedagogisch zorgcoördinator, vroeg- en voorschoolse educatie (VVE)-coach en leraarondersteuner, richt de Ad PEP zich op een breed pedagogisch educatieve context voor de begeleiding en ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 tot 14 jaar. In deze context worden vier beroepsrollen centraal gezet: de basisrollen pedagogisch coach en kindmentor en de specialisaties pedagogisch specialist en educatief specialist.

In aansluiting daarop ontwikkelt FHP in Ad PEP zes beroepscompetenties en een kennisbasis als opleidingsprofiel. In het informatiedossier worden deze beroepscompetenties en de kennisbasis als volgt beschreven:

1. Pedagogisch competent
De Ad'er PEP stimuleert de ontwikkeling van het kind/de jongere door een pedagogische relatie aan te gaan en door een pedagogisch klimaat te creëren dat ontwikkelingskansen biedt.
2. Ontwikkelingsgericht competent
De Ad'er PEP signaleert opvoedings- en ontwikkelingsvragen en hij ontwerpt en begeleidt speel-/leeractiviteiten die een positieve bijdrage leveren aan de opvoeding en ontwikkelingsvragen.
3. Competent in samenwerking
De Ad'er PEP werkt samen met (mede)opvoeders binnen een interdisciplinair team.
4. Competent in reflectie en ontwikkeling
De Ad'er PEP neemt verantwoordelijkheid voor eigen beroepsmatig handelen, reflecteert erop en geeft sturing aan de verdere ontwikkeling ervan.

5. Competent in communicatie

De Ad'er PEP communiceert informatie, ideeën en adviezen intern en extern, werkt teamgericht samen en neemt deel aan projecten in een interdisciplinaire context

6. Competent in coaching

De Ad'er PEP coacht collega's inhoudelijk vanuit visie-, beleids- en /of kwaliteitsmatige aspecten.

De kennisbasis van de Ad'er PEP bestaat uit drie hoofdrubrieken, die nader uitgewerkt zijn in deelrubrieken:

- a. Het zich ontwikkelende kind: ontwikkelen, opvoeden, leren;
- b. Het pedagogisch educatieve werkveld op meerdere niveaus (internationaal, nationaal, regionaal): jeugdzorg, kinderopvang, primair onderwijs;
- c. Beroepsvaardigheden: samenwerking, interactie en communicatie, coaching, rapportage en reflectie.

Voor de studenten zijn de beroepscompetenties en de kennisbasis geoperationaliseerd in leeruitkomsten. Via deze leeruitkomsten streeft de opleiding naar enige flexibiliteit zonder de samenhang in het curriculum uit het oog te verliezen.

Niveau van de opleiding:

In het informatiedossier is helder uiteengezet wat de niveauverschillen zijn tussen mbo-4, Ad en bachelor, zowel aan de hand van het NLQF-kader (Nederlands Kwalificatieraamwerk), het Kader Eindniveau Associate degree (2013) als in het verschil in handelingsniveaus. De PEP wordt zo een schakel tussen het operationele niveau van de mbo-4-medewerker en het strategische niveau van de bachelor. Dit werd ook bevestigd in de gesprekken met de docenten/ontwikkelaars en met vertegenwoordigers van het werkveld.

Oriëntatie (hbo) van de opleiding:

De drie werkvelden (jeugd domein, kinderopvang en primair onderwijs) waar de Ad PEP zich op richt, hebben recent te maken gekregen met veranderend (overheids)beleid en landelijke ontwikkelingen. De scholingsvraagstukken die hieruit ontstaan, zijn gericht op het vergroten van de pedagogische en educatieve expertise. Met de Ad PEP wil FHP in deze behoefte voorzien. De afgestudeerde Ad'er PEP zal een spilfunctie vervullen binnen een interdisciplinair team en zal zowel als jeugdprofessional in de jeugdzorg, als VVE-coach om pedagogisch medewerkers te coachen of als leraarondersteuner het netwerk rondom het jonge kind (0-14) vervolledigen. Hiermee sluit de Ad PEP aan bij de ontwikkeling van de integrale kindcentra (IKC) en bij de Europese ontwikkeling van Early Childhood Education and Care (ECEC)

Overwegingen

Het panel is van mening dat het beschreven beroepsprofiel aansluit bij het werkveld en dat de uitwerking in leeruitkomsten een helder beeld geeft van wat iedere afgestudeerde Ad'er PEP dient te beheersen. Ook het werkveld krijgt op die manier inzicht in het eindniveau van de afgestudeerde student en wat van hem in het pedagogisch educatief domein verwacht kan worden. Het panel is van oordeel dat het dossier voldoende aantoont dat de beroepscompetenties zich situeren op niveau 5 en aansluiten bij de actuele regionale en nationale eisen.

Uit de gesprekken van het panel met het werkveld en uit de aangeleverde stukken² komt volgens het panel duidelijk naar voor dat het werkveld de ontwikkeling van de Ad PEP mee betracht. Het panel merkt dat door het oprichten van de klankbordgroep voor overleg en feedback, het werkveld zich nauw betrokken voelt bij de ontwikkeling van de nieuwe opleiding. Het panel vindt het heel positief dat de nauwe betrokkenheid van het werkveld duidelijk zijn stempel heeft gedrukt in de bepaling van de beroepsrollen en specialisaties van de Ad-er PEP. Wat de naamgeving PEP betreft hamert het management heel erg op Professional als onderscheid met de assistent rol van een niveau 4. Het werkveld geeft duidelijk aan dat de P van Professional een cultuuromslag behelst van voortdurende ontwikkeling en zodoende levenslang leren. Hoewel het panel de motivatie voor de P. van professional in PEP begrijpt, willen ze er toch op wijzen dat er meerdere professionals op de werkvloer actief zijn. Bovendien zal de wildgroei aan namen voor eenzelfde beroepsrol de duidelijkheid voor de student en het werkveld niet bevorderen: PEP, Pedagogisch Educatief Medewerker (PEM) en Pedagogisch Professional Kind en Educatie (PPKE).

Conclusie: Voldoet

4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Het programma en de onderwijsleeromgeving

FHP en FHKE formuleren duidelijk hun visie op leren en gaan daarbij uit van gepersonaliseerd onderwijs (Duvekot, 2016). Gepersonaliseerd onderwijs is onderwijs dat maximaal aansluit bij de leerbehoeften van de student. Binnen de Ad PEP zullen de behoeftes, mogelijkheden, interesses, leervaardigheden en attitudes van studenten voorop staan. De onderwijsleeromgeving van de Ad PEP heeft als doel de studenten in staat te stellen de leeruitkomsten, afgeleid van de beroepscompetenties en de basiskennis, te realiseren. Het panel stelt vast dat het docententeam zich bewust is van het feit dat inzicht van de student in het beroepsprofiel, onderwijs via scaffolding³ en werkplekleren hierbij van cruciaal belang zijn. Op die manier kan de student naast het realiseren van de minimumdoelen, zelf accenten van verdieping aanbrengen.

Uit gesprekken met het werkveld en uit de aangeleverde stukken⁴ stelt het panel vast dat het beroepsprofiel van waaruit de opleiding vertrekt voldoende afgestemd werd op en gevalideerd werd door vertegenwoordigers uit het werkveld. Op basis van het beroepsprofiel is een opleidingsprofiel voor de Ad PEP ontwikkeld, bestaande uit zes beroepscompetenties en een kennisbasis, zie hoger.

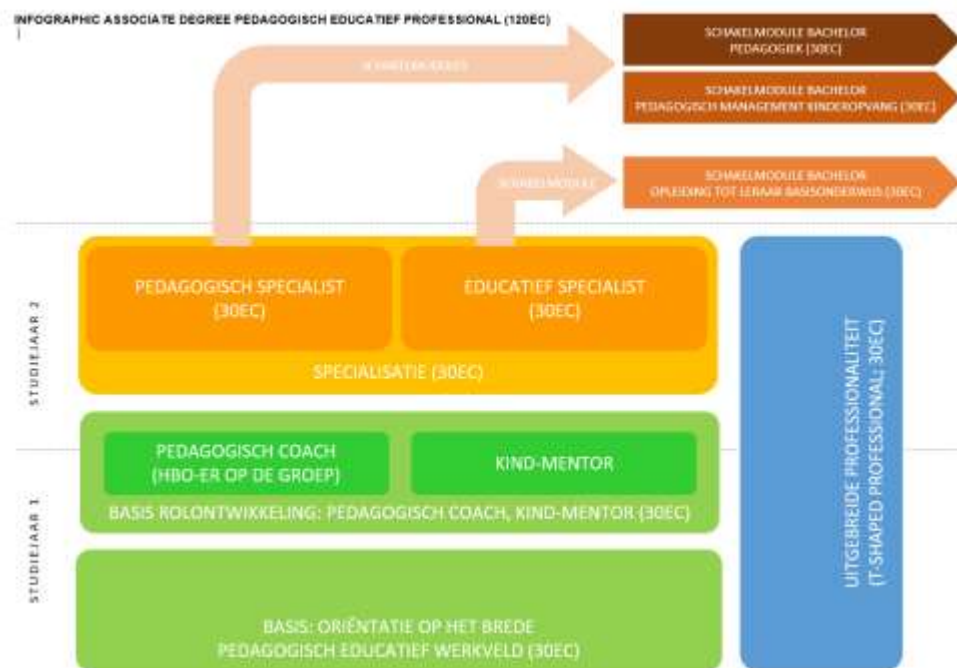
Het panel krijgt een duidelijke uiteenzetting van het beroeps- en opleidingsprofiel in bijlage A1: 'Opleidingskader Ad PEP'.

² Informatiedossier, bijlage B1: 'Klankbord en werkveld vertegenwoordiging'

³ Scaffolding betekent letterlijk steiger en wordt gebruikt als beschrijving van een leermethode die tijdelijke hulp biedt, passend bij het niveau van de student.

⁴ Informatiedossier, bijlage B1: 'klankbord en werkveld vertegenwoordiging' en Bijlage B2: 'overzicht contacten werkveld FHP en FHKE'

Het curriculum is opgebouwd aan de hand van hoofdthema's uit het pedagogisch educatieve domein. Het programma wordt in deeltijd aangeboden, duurt nominaal 2 jaar en heeft een omvang van 120 studiepunten (EC). De hoofdthema's worden aangeboden in blokken van leeruitkomsten van 30 EC. Na het succesvol afronden van de Ad PEP kan de student aan de slag of doorstromen naar een van de drie verwante bacheloropleidingen: Pedagogiek, Pedagogisch Management Kinderopvang of Leraar Basisonderwijs.

Figuur 1: schematische weergave van de opbouw van het Ad-curriculum en de doorstroommogelijkheden naar de Bacheloropleidingen.

Het panel stelt vast dat de opbouw van het curriculum aansluit bij het realiseren van gepersonaliseerd onderwijs, in die zin dat er in het eerste jaar en een deel van het tweede jaar gewerkt wordt aan de oriëntatie van de student op de arbeidsmarkt. Dit wordt gedaan binnen het blok 'Basis: Oriëntatie op het brede pedagogisch educatieve werkveld' en het blok 'Basisontwikkeling: Pedagogisch coach en Kindmentor'. Het blok 'uitgebreide professionaliteit' loopt als een rode draad door het hele programma heen en creëert ruimte voor persoonlijke en professionele ontwikkeling van de student. In het tweede jaar werkt de student toe naar zijn eigen profiel en maakt hij de keuze voor een van de twee specialisatie rollen: 'pedagogisch specialist of educatief specialist'.

De vertaling van deze blokken in (negen tot twaalf) leeruitkomsten geeft een duidelijk beeld van het Ad-programma en biedt de student de nodige handvaten om actief te participeren in het ontwerp van zijn eigen leerproces. Het programma kent binnenschoolse en buitenschoolse leeractiviteiten. De binnenschoolse leeractiviteiten bestaan uit contactmomenten met (gast)docenten in hun rol als begeleider, trainer of expert. Onder buitenschoolse leeractiviteiten wordt het werkplekleren verstaan, hiervoor dient de student minimaal 16 uur werkzaam te zijn in het pedagogisch educatieve werkveld. De eisen voor de leerwerkplek staan duidelijk beschreven in het informatiedossier en in de daaraan

toegevoegde bijlage A1: 'Opleidingskader'. Indien de student beschikt over een eigen werkplek, kan het werkplekleren op de eigen werkplek plaatsvinden. Als dat niet het geval is, loopt de student stage op een door de Ad PEP goedgekeurde stageplaats. Het panel stelt vast dat in het programma het gepersonaliseerd onderwijs handen en voeten krijgt in het onderscheid tussen beredeneerd en vraaggericht aanbod. Onder beredeneerd aanbod wordt verstaan: het vooraf ontworpen aanbod van binnen- en buitenschoolse onderwijsactiviteiten uitgevoerd door docenten, passend bij een bepaald blok van leeruitkomsten en bepaalde inhouden uit de kennisbasis. In het beredeneerd aanbod komt de gehele kennisbasis van de Ad PEP aan bod. Onder vraaggericht aanbod wordt verstaan: het ontwerpen van binnen- en buitenschoolse onderwijsactiviteiten naar aanleiding van geconstateerde onderwijsbehoeften onder studenten, op verzoek van de studenten en/of op initiatief van docenten of begeleiders. Daartoe krijgt de student een werkplekbegeleider (minstens hbo-opgeleid) op de werkplek en een begeleider vanuit de opleiding. Beide begeleiders bespreken regelmatig met elkaar de ontwikkeling van de student en bezoeken de student tijdens het functioneren op de werkplek.

De onderwijsleeromgeving van de Ad PEP, die bestaat uit de eerder beschreven componenten van het onderwijsprogramma, werkplekleren en studiebegeleiding wordt verder ondersteund door de digitale leer-/werkomgeving (DLWO). Deze DLWO maakt het mogelijk dat de docenten, naast de bekende variëteit aan werkvormen (practica, instructie, (hoor)college, trainingen en intervisie- en reflectiegesprekken), de studenten laten leren door flipping the classroom, een portfolio-opbouw en door samen te werken binnen projecten- en ontwikkelgroepen.

Kwaliteit van het docententeam

Voor het ontwikkelen en het uitvoeren van het Ad-programma heeft FHP in samenwerking met FHKE een ontwikkelteam samengesteld. Het is de bedoeling dat de docenten van het ontwikkelteam deel gaan uitmaken van het docententeam van deze Ad en dit op ten minste een van de drie locaties.

Uit gesprekken met het docententeam en uit een bijlage⁵ uit het informatiedossier, stelt het panel vast dat het docententeam inhoudelijk en didactisch voldoende deskundig is om het programma te ontwikkelen, uit te voeren en te begeleiden.

Overwegingen

Onderwijsleeromgeving:

Gezien de beroepspraktijk een belangrijk deel van het programma uitmaakt is het panel bijzonder opgetogen over de voortrekkersrol die de aanwezige werkveldvertegenwoordigers vervullen bij de ontwikkeling en de verdere invulling van de opleiding. Het panel ziet dat er wel degelijk nood zal zijn aan afstemming met de werkplek over ruimte en tijd voor het uitvoeren van beroepsopdrachten en merkt dat zowel de docenten als de vertegenwoordigers uit het werkveld het belang van scholing van de werkplekbegeleiders tot begeleiders en beoordelaars onderschrijven. Om verdere professionalisering van de primaire doelgroep (werkenden met een mbo-achtergrond niveau 4) mogelijk te maken, is het panel positief over het voornemen variatie te organiseren in de stageplekken. Het panel wil speciale aandacht vragen voor de borging dat werkplekken echt leerplekken worden voor alle studenten.

⁵ A4: 'In te zetten docententeam Ad PEP, FHP en FHKE 2017'

Uit gesprekken met studenten van de opleiding pabo, PMK en FHP krijgt het panel de bevestiging dat de studentenbegeleiding Fontys breed wordt gerealiseerd. De studenten geven aan zeer tevreden te zijn over de begeleiding en hebben het gevoel nauw te worden opgevolgd in hun ontwikkeling. Ook zijn ze zeer positief over de directe en open communicatie die de begeleiders en docenten van hun opleidingen mogelijk maken. Het panel oordeelt dat de leeromgeving die de Ad PEP voor ogen houdt, het voor de instromende studenten mogelijk zal maken om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Programma

Het panel ziet een duidelijke integratie van het didactisch concept in de uitwerking van het programma en stelt vast dat het curriculum gericht is op het ontwikkelen van de T-shaped professional⁶. Het panel waardeert de duidelijke vertaling van het beroepsprofiel in leeruitkomsten en vindt het onderscheid tussen een beredeneerd aanbod en een vraaggericht aanbod een logische keuze. De opleiding heeft volgens het panel scherp op het netvlies hoe ze onderzoekscompetenties aan bod laten komen. Onderzoekscompetenties komen systematisch aan bod op het niveau van onderzoekende handelingen en in de leerhouding. Het panel bevestigt de keuze dat het uitvoeren van onderzoek in een Ad-opleiding geen doel op zich is. Het panel vindt het heel positief dat docenten zich bewust zijn van de noodzaak om de onderzoekende houding te trainen om zo het kritisch denken verder te ontwikkelen. Op basis van gesprekken met de studenten vraagt het panel bijzondere aandacht voor de studeerbaarheid van hbo-programma's in het algemeen. De panelleden vragen zich af of de taakbelasting voldoende is, aangezien de studenten waarmee gesproken werd, er zonder probleem een baantje van 12 tot 16 uur bijnemen.

Het panel concludeert dat de inhoud van het programma duidelijk en gestructureerd naar de leeruitkomsten toewerkt en dat studenten met deze opleiding de beroepscompetenties kunnen behalen.

Kwaliteit docententeam

De docenten uit het ontwikkelteam worden door het panel als bijzonder enthousiast, deskundig en gedreven ervaren. De tot nog toe betrokken docenten beschikken over relevante opleidingen en voldoende expertise en ervaring met de doelgroep 0 tot 14 jaar om deze leeftijdsrange in de opleiding evenwichtig aan bod te laten komen en de beroepsrollen van babyspecialist tot jeugdprofessional evenwichtig aan te bieden. Het panel adviseert tegelijkertijd het opnemen van taal- en rekendocenten in het docententeam voor Ad PEP. Hoewel aangegeven wordt dat er één taaldocent de taligheid van verschillende opleidingen superviseert, vindt het panel dat gezien de instroom, taal en rekenen structureler vertegenwoordigd zouden moeten zijn in het Ad-team. Dit om te borgen dat aan het eind van de Ad het taalniveau 3F behaald wordt door de studenten. Het panel is ervan overtuigd dat het docententeam de visie van het managementteam deelt en dat het didactisch concept van gepersonaliseerd onderwijs duidelijk doorleeft in de handelingen en de voornemens van de docenten. De docenten geven aan dat ze geprikkeld worden door de uitdaging om de expertises van de verschillende betrokken opleidingen in elkaar te vlechten. Het panel stelt vast dat het docententeam zich bewust is van het belang van de begeleiding en hun rol als begeleider en dit vanaf de intake. Het bepalen van het

⁶ Verwijzend naar de vorm van de schematische weergave van het Ad-curriculum, zie figuur 1. T-vorm ontstaat door het blok 'uitgebreide professionaliteit'. Mede staat de T symbool voor de spijfiguur en bruggenbouwer die de Ad PEP in de beroepscontext zal zijn.

kansrijke profiel van de student bij de intake geeft al een eerste duidelijke indicatie van de noodzakelijke scaffolding om de beroepscompetenties op niveau 5 te bereiken. Het panel waardeert de openheid waarmee het docententeam de grootste uitdaging toelicht en dit omschrijft als de noodzaak aan een heldere communicatie naar de student en naar de werkplek toe, om zo de vooropgestelde procesrealisatie te borgen.

Het panel is van oordeel dat het docententeam, dat de opleiding momenteel voor de Ad-PEP beoogt, uitstekend is opgeleid. Zij maken op het panel een professionele, enthousiaste en gedreven indruk. Het panel vindt dat docenten in het algemeen goed doordacht hebben wat de opleiding betekent en wat er daarbij op hun afkomt en spreekt zijn vertrouwen uit in de verdere realisatie van de opleiding.

Conclusie: Voldoet

4.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het toetsbeleid

Uit het informatiedossier en uit de daarbij horende bijlage A1 blijkt dat het toetsbeleid voor de Ad PEP is gebaseerd op het overkoepelende, geaccrediteerde toetsbeleid van Fontys Hogeschool Pedagogiek. Omdat Ad PEP uitgaat van constructieve alignement en werkt met leeruitkomsten dringt een nadere uitwerking van het toetsbeleid zich op. Daartoe is het toetsbeleid van de Ad PEP aangescherpt en/of waar nodig uitgebreid met nieuwe elementen. Deze uitbreiding heeft betrekking op het werken met leeruitkomsten en de toetsing ervan op basis van de visie op gepersonaliseerd onderwijs. Onder een leeruitkomst verstaat men de inhoud en het niveau van kennis, inzicht en vaardigheden die zijn vereist om een bepaald aantal studiepunten te behalen. Op basis van de visie op leren en opleiden binnen de Ad PEP en in functie van de uitbreiding werd onderstaande ontwerpeis voor toetsing geformuleerd:

‘Er is sprake van beperkte summatieve toetsing, waarin studenten integraal hun ontwikkeling kunnen aantonen. De studenten kunnen kiezen uit meerdere toetsmomenten verspreid over het jaar. Ook hebben ze invloed op de aard van het bewijs dat zij aanleveren om aan te tonen dat zij voldoen aan de leeruitkomsten. De leeruitkomsten en beoordelingscriteria zijn daartoe transparant beschreven.’

Uitgaande van bovenstaande ontwerpeis beschrijft de opleiding bijzonder helder volgende algemene uitgangspunten die aan de basis liggen van het toetsprogramma en de toets- en beoordelingsinstrumenten.

- Het toetsprogramma bestaat uit een beperkt aantal summatieve toetsen (schaars summatief toetsen);
- Het toetsprogramma is sterk gerelateerd aan de beroepspraktijk en daarom integratief;
- Het toetsprogramma is transparant, valide en betrouwbaar;
- Alle toetsen hebben naast een summatieve functie (het besluit of leeruitkomsten wel of niet zijn aangetoond) ook een formatieve functie, wat betekent dat de toets leidt tot feedback gericht op de (verdere) ontwikkeling van de student;
- Begeleiden en beoordelen staan in dienst van het leren en zijn (daar waar mogelijk) gescheiden;
- De student heeft verantwoordelijkheid in het eigen leerproces en is in beginsel verantwoordelijk voor het aantonen van het bereiken van de leeruitkomsten;
- Er wordt een diversiteit aan toetsvormen gehanteerd (methodemix) om aan te kunnen sluiten bij de verschillen in de aard van leeruitkomsten;
- Toetsen en beoordelen is onderdeel van het onderwijsconcept en moet daarom ook optimaal passen bij het onderwijsconcept;
- Het toetsprogramma is flexibel en gestandaardiseerd;
 - Flexibiliteit in beheersingsniveau (niveauflexibiliteit), toetsing kan onafhankelijk van onderwijsaanbod (duurflexibiliteit), eigen inkleuring van alle toetsen, met uitzondering van de kennistoetsen (keuzeflexibiliteit)
 - Standaardisatie van procedures en protocollen voor de afname van toetsen, beoordelingscriteria en rollen van de betrokken interne en externe medewerkers.

- Toetsen worden afgenomen door daartoe gekwalificeerde beoordelaars.

Het toetsprogramma

Het panel kan de uitgangspunten van het toetsbeleid duidelijk terugvinden het toetsprogramma, beschreven in de aangeboden documenten⁷. Met betrekking tot het toetsprogramma constateert het panel dat het docententeam de concrete impact ervan duidelijk weet te integreren. In het toetsprogramma wordt gebruik gemaakt van de typologie van Miller (1990) en het werkmodel van Jaspers en Van Zijl (2014) om een methodemix te realiseren. Het docententeam geeft ook aan dat de toetsing niet enkel voor het vaststellen van de bereikte leeruitkomsten zal gebruikt worden, maar dat deze ook gebruikt zullen worden als begeleidings- en feedbackinstrumenten (formatieve toetsing).

Toets-beoordelingsinstrumenten en -opdrachten

Voor de summatieve toetsing binnen Ad PEP wordt gebruik gemaakt van:

- kennistoetsen
- beroepsproducten
- performance assessments
- portfolio assessments met criteriumgericht interview

Het panel kan zich een duidelijk beeld vormen van deze toetsvormen aan de hand van de beschrijving in bijlage A1 en uit gesprekken met het docententeam.

Het toetsprogramma van Ad PEP wordt duidelijk weergegeven. Hierin wordt de relatie tussen de vier blokken, de eenheden van leeruitkomsten, toetsvormen, toe te kennen EC's en de zes competenties weergegeven.

Op de aangeboden DLWO kon het panel nagaan dat voor eenheden van leeruitkomsten de toets nader is uitgewerkt in een toetsinformatieformulier. Dit geeft eenduidige informatie aan de student, de begeleiders en de beoordelaars. Het toetsinformatieformulier bevat informatie over de toetsvorm en relevante leeruitkomsten die tevens de inhoudelijke beoordelingscriteria vormen. Daarnaast bevat het informatie over vormeisen, inschrijving, het type resultaat en momenten van inzage.

Het standaardniveau van leeruitkomsten is tevens het minimumniveau bij de beoordeling. Een student die niet kan aantonen de betreffende leeruitkomsten gerealiseerd te hebben, heeft de toets niet behaald. Echter kan de student het standaardniveau van leeruitkomsten ook overstijgen. Om recht te doen aan deze prestatie worden bij alle toetsvormen, met uitzondering van kennistoetsen, aanvullende beoordelingscriteria geformuleerd. Daartoe wordt gebruik gemaakt van het zgn. ZelCommodel⁸.

De toetskwaliteit

Het panel heeft duidelijk waargenomen dat de opleiding model wil staan voor 'het goede voorbeeld' wat betreft de inrichting en vormgeving van haar eigen toetsbeleid, het beoordelen van de student en het reflecteren op het eigen handelen. Met als drijfveer dat de student hierdoor impliciet ervaart hoe kwalitatief goed toetsen en beoordelen eruitziet (Joosten-ten Brinke, 2011).

⁷ informatiedossier, A1 en DLWO Pedagogiek

⁸ Het ZelCommodel maakt gebruik van een matrix ter ondersteuning van het formuleren van beoordelingscriteria voor bepaling van het niveau bij toetsen uitgaande van de dimensies 'zelfstandigheid' en 'complexiteit'.

Overwegingen

Uit de gesprekken met de examencommissie en het toetsbureau blijkt dat de laatste jaren voldoende deskundigheid opgebouwd werd met formatieve feedback en mix van toetsen in de verwante hogescholen, FHP en FHKE. De examencommissies van de beide hogescholen zijn intensief in gesprek met elkaar en hebben duidelijk op het vizier wat er nog allemaal te gebeuren staat. De verdere verfijning en uitwerking van het OER zit duidelijk nog in een overlegtraject. Zo zullen de vrijstellingen met betrekking tot eerder verworven competenties (EVC) nog opgenomen worden. De nauwe samenwerking en het aanwezige expertiseniveau binnen en tussen de twee commissies geven het panel het vertrouwen in de realisatie van een betrouwbaar, valide en transparant toets- en beoordelingssysteem.

Het panel kan zich vinden in de verdeling van de EC over de verschillende toetsvormen binnen een blok van leeruitkomsten. Doordat een groot deel van de leeruitkomsten omschreven worden als handelingen, lijkt het alsof de kennisbasis slechts een beperkte hoeveelheid EC's krijgen in het voorgestelde toetsplan. Uit gesprekken met de examencommissie en het docententeam komt voor het panel duidelijk naar voren dat de studenten de handelingen steeds theoretisch moeten kunnen onderbouwen. Het panel waardeert de visie van de examencommissie en het docententeam dat in de leeruitkomsten die als handelingen omschreven worden ook steeds een kennisbasis geïmplementeerd zit.

Het panel kan ook duidelijk het gepersonaliseerd onderwijs terugvinden in de flexibiliteit van o.a. op te leveren beroepsproducten en in de dynamiek van het performance assessment. Zo kan de student de vorm van een beroepsproduct vrij kiezen en wordt feedback op een performance steeds gebruikt als aanknopingspunt voor nieuwe leerdoelen. Het panel bekrachtigt de standaardisering van de protocollen en procedures met betrekking tot de toetsing, de beoordelingscriteria en de beschrijving van de rollen voor medewerkers die betrokken zijn bij de toetsing en beoordeling.

Wel wil het panel de aandacht vestigen op het ontbreken van een taaltoets op F3 niveau en raadt het panel aan deze expliciet te integreren in de opleiding, gezien het wettelijk en bindend karakter van deze toets.

Het panel concludeert dat het toetsbeleid zoals dat verder wordt uitgewerkt op basis van het geaccrediteerde toetsbeleid van Fontys Hogeschool Pedagogiek helder en transparant is. Er is een duidelijk omschreven toetsprogramma voorhanden en de kwaliteit van de toetsen wordt procesmatig goed geborgd. Het panel heeft toetsmatrijzen en beoordelingsformulieren bekeken en is van oordeel dat deze passend zijn voor het niveau van Associate degree.

Conclusie: Voldoet

4.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen:
Associate degree

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding:
Gedrag en Maatschappij

4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

Op basis van voorgelegde documenten en gesprekken met de verschillende afvaardigingen oordeelt het panel dat de beoogde kwaliteit voor de nieuwe Ad PEP voldoende is.

Het panel is van oordeel dat de eindkwalificaties van de opleiding helder zijn omschreven en voldoende zijn afgestemd met het werkveld. De opleiding heeft volgens het panel scherp op het netvlies waarin het beroepsprofiel van de Ad verschilt van mbo- en bacheloropleidingen en maakt het onderscheid in taken en verantwoordelijkheden voldoende duidelijk.

Het programma maakt het voor studenten mogelijk om op een systematische wijze naar de beroepscompetenties toe te werken. Het panel is van oordeel dat het huidige docententeam op dit moment voldoende is toegerust om het programma verder te ontwikkelen, maar mist nog taal- en rekendocenten voor de borging van de minimumdoelen in taal- en rekencompetenties.

Het panel is van oordeel dat de studiebegeleiding, de informatievoorziening en de kwaliteitszorg naar behoren zijn georganiseerd. Inspraak van betrokken partijen is goed geregeld en heeft een plek in het kwaliteitszorgsysteem. Er is een duidelijk en helder omschreven toetsstelsel aanwezig voor zowel formatieve als summatieve vormen van toetsing. De kwaliteit van de toetsen is procesmatig goed geborgd. Zowel de toetsmatrijzen als de beoordelingsformulieren zijn passend voor het niveau van Associate degree.

De kwaliteit van de nieuwe opleiding is positief.

4.6 Aanbevelingen

- Streef naar uniformiteit in de naamgeving van de Ad-opleidingen in pedagogiek en educatie niveau 5, teneinde de duidelijkheid voor de studenten en het werkveld te verhogen.
- Bewaak de studiebelasting van de Ad-PEP ten einde te voldoen aan de vereiste minima.
- Neem taal en rekendocenten op in het docententeam van de Ad PEP
- Integreer De taaltoets niveau F3 expliciet in de opleiding.

5 Overzicht oordelen

Standaard	Oordeel
<u>Beoogde leerresultaten</u> <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
<u>Onderwijsleeromgeving</u> <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
<u>Toetsing</u> <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Algemene conclusie	Positief

Bijlage 1: Samenstelling panel

1. Gerda Geerdink
G. Geerdink is als associate lector 'kwaliteit van lerarenopleiders' werkzaam bij het Kenniscentrum Kwaliteit van Leren van de Faculteit Educatie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Ze is lang als lerarenopleider werkzaam geweest op zowel de lerarenopleiding basisonderwijs als voortgezet onderwijs. Ze wordt regelmatig ingeschakeld als voorzitter van panels (NL) door NVAO/AeQui of van commissies door de VLHUR (VL) voor het beoordelen van de kwaliteit van lerarenopleidingen. Tevens is ze hoofdredacteur van het Tijdschrift voor Lerarenopleiders en bestuurslid van de VELON (vereniging lerarenopleiders Nederland). Daarnaast is ze lid van de Vereniging voor Onderwijs Research (VOR) en de Association of Teacher Educators Europe.
2. Lien Werbrouck
L. Werbrouck is opleidingshoofd van de professionele bacheloropleiding Pedagogie van het jonge kind aan de Karel de Grote Hogeschool te Antwerpen. Samen met enkele teamleden uit de lerarenopleiding kleuteronderwijs ontwikkelde ze in 2010 met succes deze nieuwe bacheloropleiding (gestart in 2010). Van 2007 tot 2013 coördineerde ze tevens het postgraduaat verantwoordelijke in de kinderopvang. Vanuit haar huidige functie neemt ze regelmatig als gastspreker deel aan tal van internationale fora zoals EECERA-congres, ISSA-congres, DECET-congres, ESSE (Lyon)
3. Maureen van Doorn
M. van Doorn maakte in 2010 deel uit van het door de NVAO goedgekeurd panel ter beoordeling (TNO) van de hbo-opleiding bachelor Pedagogisch management kinderopvang (Windesheim, Fontys, Inholland). Van 2001 tot 2014 was ze directeur/bestuurder van MAX kinderopvang te Rotterdam, van 2014 tot 2017 adviseerde ze kinderdagverblijven, IKC's (Integraal Kind Centrum) en diverse stichtingen die zich buigen over kind en welzijn. Sinds 1-1-2017 is zij directeur/bestuurder van Kinderopvang SKR
4. Fayka van Opijnen (*student-lid*) Bachelor Maatschappelijk werk en dienstverlening Hogeschool Utrecht.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door Lieve Desplenter, procescoördinator NVAO, Laura Oosterveld, beleidsmedewerker NVAO en Katrien Goossens, onafhankelijk auteur, secretaris (gecertificeerd).

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 24/01/2018.

Agenda locatiebezoek en gespreksrondes

Locatie: Frans Fransenstraat 15, 5231 MG, 's Hertogenbosch

Tijd	Activiteit												
8.45-9.00	Welkom en ontvangst panelleden NVAO												
9.00-9.45	Gespreksronde Panel met Management/Projectgroep Ad PEP <table border="1" data-bbox="579 725 1347 929"> <tr> <td>Jos Lumanauw</td> <td>Directeur Fontys Hogeschool Pedagogiek</td> </tr> <tr> <td>Astrid Venes</td> <td>Directeur Fontys Hogeschool Kind en Educatie</td> </tr> <tr> <td>Lisette Weijers</td> <td>Manager Onderwijs Pedagogiek</td> </tr> <tr> <td>Jan Beijers</td> <td>Docent Pabo, lid projectgroep Ad PEP</td> </tr> <tr> <td>Corrie Priems</td> <td>Onderwijsmanager Kind en Educatie (o.a. PMK), lid projectgroep Ad PEP</td> </tr> <tr> <td>Jasper Beenker</td> <td>Docent Pedagogiek, projectleider Ad PEP</td> </tr> </table>	Jos Lumanauw	Directeur Fontys Hogeschool Pedagogiek	Astrid Venes	Directeur Fontys Hogeschool Kind en Educatie	Lisette Weijers	Manager Onderwijs Pedagogiek	Jan Beijers	Docent Pabo, lid projectgroep Ad PEP	Corrie Priems	Onderwijsmanager Kind en Educatie (o.a. PMK), lid projectgroep Ad PEP	Jasper Beenker	Docent Pedagogiek, projectleider Ad PEP
Jos Lumanauw	Directeur Fontys Hogeschool Pedagogiek												
Astrid Venes	Directeur Fontys Hogeschool Kind en Educatie												
Lisette Weijers	Manager Onderwijs Pedagogiek												
Jan Beijers	Docent Pabo, lid projectgroep Ad PEP												
Corrie Priems	Onderwijsmanager Kind en Educatie (o.a. PMK), lid projectgroep Ad PEP												
Jasper Beenker	Docent Pedagogiek, projectleider Ad PEP												
9.45-10.30	Gespreksronde Panel met Examencommissie/Toetsbureau <table border="1" data-bbox="579 1039 1347 1267"> <tr> <td>Joep Wolters</td> <td>Voorzitter Examencommissie Pedagogiek</td> </tr> <tr> <td>Ad Grootswagers</td> <td>Voorzitter Examencommissie Kind en Educatie</td> </tr> <tr> <td>Luc van de Laar</td> <td>Secretaris Examencommissie Kind en Educatie</td> </tr> <tr> <td>Petri Karel</td> <td>Secretaris Examencommissie Pedagogiek</td> </tr> <tr> <td>Ester Michiels-Swart</td> <td>Lid Toetsbureau Pedagogiek</td> </tr> <tr> <td>Peter Vennema</td> <td>Lid Toetscommissie Kind en Educatie</td> </tr> </table>	Joep Wolters	Voorzitter Examencommissie Pedagogiek	Ad Grootswagers	Voorzitter Examencommissie Kind en Educatie	Luc van de Laar	Secretaris Examencommissie Kind en Educatie	Petri Karel	Secretaris Examencommissie Pedagogiek	Ester Michiels-Swart	Lid Toetsbureau Pedagogiek	Peter Vennema	Lid Toetscommissie Kind en Educatie
Joep Wolters	Voorzitter Examencommissie Pedagogiek												
Ad Grootswagers	Voorzitter Examencommissie Kind en Educatie												
Luc van de Laar	Secretaris Examencommissie Kind en Educatie												
Petri Karel	Secretaris Examencommissie Pedagogiek												
Ester Michiels-Swart	Lid Toetsbureau Pedagogiek												
Peter Vennema	Lid Toetscommissie Kind en Educatie												
10.30-11.00	Overleg panel (besloten)												
11.00-12.30	Gespreksronde Panel met Docenten <table border="1" data-bbox="579 1408 1347 1749"> <tr> <td>Susanne Sinnige</td> <td>Docent Pedagogiek, opvoedingsondersteuner, jeugdhulp</td> </tr> <tr> <td>Marieke Moerman</td> <td>Docent Pedagogiek, ontwikkelingspsycholoog</td> </tr> <tr> <td>Liesbeth Vonk</td> <td>Docent PMK, sectorkennis kinderopvang, pedagoog</td> </tr> <tr> <td>Harry Litjes</td> <td>Docent Pabo, opleidingskundige, expert toetsing</td> </tr> <tr> <td>Ingrid Groot Bluemink</td> <td>Docent Pabo, specialist jonge kind</td> </tr> <tr> <td>Marieke van Genugten</td> <td>Docent Pedagogiek, pedagoog, onderwijskundige</td> </tr> </table>	Susanne Sinnige	Docent Pedagogiek, opvoedingsondersteuner, jeugdhulp	Marieke Moerman	Docent Pedagogiek, ontwikkelingspsycholoog	Liesbeth Vonk	Docent PMK, sectorkennis kinderopvang, pedagoog	Harry Litjes	Docent Pabo, opleidingskundige, expert toetsing	Ingrid Groot Bluemink	Docent Pabo, specialist jonge kind	Marieke van Genugten	Docent Pedagogiek, pedagoog, onderwijskundige
Susanne Sinnige	Docent Pedagogiek, opvoedingsondersteuner, jeugdhulp												
Marieke Moerman	Docent Pedagogiek, ontwikkelingspsycholoog												
Liesbeth Vonk	Docent PMK, sectorkennis kinderopvang, pedagoog												
Harry Litjes	Docent Pabo, opleidingskundige, expert toetsing												
Ingrid Groot Bluemink	Docent Pabo, specialist jonge kind												
Marieke van Genugten	Docent Pedagogiek, pedagoog, onderwijskundige												
12.30-13.15	Overleg panel tijdens lunchpauze (besloten)												
13.15-14.00	Gespreksronde Panel met Studenten <table border="1" data-bbox="579 1890 1347 1942"> <tr> <td>Chantal Kimenai</td> <td>PMK, student lesplaats Den Bosch, Voltijd, 2^e jaar</td> </tr> </table>	Chantal Kimenai	PMK, student lesplaats Den Bosch, Voltijd, 2 ^e jaar										
Chantal Kimenai	PMK, student lesplaats Den Bosch, Voltijd, 2 ^e jaar												

	Julia Timmers	PMK, student lesplaats Den Bosch, Voltijd, 2 ^e jaar
	Mandy de Bijl	Pabo, oud student (gestopt met de opleiding)
	Danny Winkelmolen	FHP, student lesplaats Eindhoven, Voltijd, 3 ^e jaar
14.00-14.15	Overleg panel (besloten)	
14.15-15.00	Gespreksronde Panel met Werkveld	
	Hans Asbreuk	Signum Onderwijs (oud directeur en nu beleidsmedewerker P&O), werkveld coördinator binnen het Partnerschap Opleiden in de School. Regio Den Bosch
	Jan-Willem Bedeaux	Directeur-Bestuurder Kanteel Kinderopvang/ lid besturennetwerk SSPOH Den Bosch
	Els Geeris	Rijkt-Korein Advies conceptontwikkeling en innovatie, Eindhoven
	Samira Chaabar	Generalistisch hulpverlener, Instituut voor Maatschappelijk Werk, Locatie Tilburg West
	Ellen Sciot	Adviseur onderwijs, Summa College Eindhoven
	Joke Tillemans	Directeur IKC Mondomijn, Helmond
15.00-15.15	Overleg panel (besloten)	
15.15-15.45	'Pending issues'	
15.45-16.15	Vorbereiden terugkoppeling door Panel	
16.15-16.45	Terugkoppeling door panel aan gespreksdelegaties	
16.45-17.00	Afsluiting	

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Informatiedossier, Toets Nieuwe Opleiding, Associate degree Pedagogisch Educatief Professional
- Bijlage A1: Opleidingskader Associate degree Pedagogisch Educatief Professional FHP en FHKE 2017
- Bijlage A2: Besluiten deeltijd Ad programma Pedagogisch Educatief Professional
- Bijlage A3: Onderwijs- en Examenregeling (OER) FHP 2017-2018 incl. voorzet t.b.v. concept 2018-2019
- Bijlage A4: In te zetten docententeam Ad PEP, FHP en FHKE 2017

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Bijlage B1: klankbord en werkveld vertegenwoordiging
- Bijlage B2: overzicht contacten werkveld FHP en FHKE
- High impact learning
- Bijlage 1: Schematische weergave Ad PEP
- Bijlage 2: Uitwerking leeruitkomsten

Overige documenten

- Digitale leeromgeving van Fontys Hogeschool Pedagogiek

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
EC	European Credits (studiepunten)
ECEC	Early Childhood Education and Care
FHKE	Fontys Hogeschool Kind en Educatie
FHP	Fontys Hogeschool Pedagogiek
hbo	hoger beroepsonderwijs
IKC	Integrale kindcentra
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
PEP	Pedagogisch Educatief Professional
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van de nieuwe Associate-degree opleiding Pedagogisch Educatief Professional van de Fontys Hogescholen.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
E info@nvao.net
W www.nvao.net

Aanvraagnummer 006048